

Вчора — це історія.

Завтра — це загадка.

Сьогодні — це дар.

Ось чому теперішній час зветься «презент».

Працюй наполегливо, будь щасливий і насолоджуйся життям
у Облудних Соснах!

— *Оголошення для всіх жителів Облудних Сосен (має бути
розклеєне в кожному будинку та офісі)*

I

Розділ 1

Мастін уже добру годину спостерігав за істотою крізь оптичний приціл «Шмідт енд Бендер». Вона пододала гірський льодовик на світанку, зупиняючись, коли перші промені сонця били по її прозорій шкірі. Її спуск вниз полем валунів був повільний та обачний, час від часу вона завмирала, обнюхуючи останки своїх родичів. Родичів, який Мастін убив.

Снайпер потягнувся до оптичного прицілу, скоригував паралакс і знову сфокусувався. Умови були ідеальними: гарна видимість, помірна температура, безвітря. Хрест візирної сітки був встановлений на 25-кратне збільшення, і примарний силует істоти вималювався на сірому тлі потрісканого каменя. Із дистанції 1,5 милі її голова була не більшою за піщинку.

Якщо він не вистрілить зараз, доведеться наново прицілюватися. І може статися так, що на той час, коли він знову буде готовий зробити постріл, істота зникне з його поля зору. Це був би не кінець світу. На півмилі нижче по каньйону все ще встановлена загорожа під високою напругою. А от якщо істоті вдасться піднятися на гірські виступи, що підносяться над колючим дротом, — то вже проблема. Тоді довелося б доповісти про це по радії. Прикликати команду. Зайва робота. Зайвий час. Усі сили було б покладено на те, щоб не дати істоті потрапити в місто. І його майже точно очікував би прочухан від Пілчера.

Мастін зробив довгий глибокий вдих.

Легені розширилися.

Глибокий видих.

Легені стислися.

Стали пустими.

Діафрагма розслабилася.

Він дорухував до трьох і спустив курок.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Британський «Супер-магнум» сильно вдарив його в плече, хоч супресор і пом'якшив віддачу. Оговтавшись від віддачі, снайпер знайшов свою мішень через оптичний приціл: вона все ще сиділа навпочіпки на пласкому валуні на дні каньйону.

Чорт.

Він промазав.

Постріл був із більшої відстані, ніж зазвичай, і багато іншого теж зіграло свою роль, навіть попри ідеальні умови. Атмосферний тиск. Вологість. Щільність повітря. Температура ствола. Навіть ефект Коріоліса — обертання Землі. Він гадав, що врахував усе, коли прицілювався, проте...

Голова істоти зникла в рожевому тумані.

Він посміхнувся.

Кулі 338-го калібру з «Супер-магнум» знадобилося чотири секунди, щоб поцілити в мішень.

Влучний постріл.

Мастін сів, потім насилу звівся на ноги.

Витягнув руки над головою.

Була середина ранку. Небо сталевоблакитне, і не видно жодної хмаринки. Його засідка була влаштована на тридцятифутівій вартівній вежі, спорудженій на скелястій вершині гори, набагато вище за рівень лісу. Зі своєї відкритої платформи він бачив панораму гірських піків навколо, каньйон, ліс і містечко Облудні Сосни. Останнє з висоти чотирьохсот футів здавалося сіткою перехрещених вулиць посеред захищеної долини.

У рації затріщало.

Він відповів:

— Це Мастін, прийом.

— У зоні 4 щойно був удар об загорожу, прийом.

— Лишайтеся на зв'язку.

Зона 4 охоплювала сосновий ліс на південній межі міста. Він взяв гвинтівку і спрямував погляд крізь приціл під покров дерев, обстеживши десь із чверть милі загорожі. Спершу завважив дим — він клубочився над пропаленою шкурою тварини.

— Бачу його, — доповів Мастін. — Це всього лише олень, прийом.

— Зрозумів.

Мастін повернув гвинтівку на північ, наводячи оптичний приціл на місто.

З'явилися будинки — пофарбовані «вікторіанці» з ідеальними квадратами яскраво-зеленої трави перед ними. Білі зубчасті парканчики. Він узяв на приціл парк, де жінка розхитувала двох дітей на гойдалці. Маленька дівчинка кулею з'їхала з блискучої дитячої гірки.

Він пробіг очима шкільне подвір'я.

Шпиталь.

Громадські сади.

Мейн-стріт.

Притамував такий знайомий напад задрощів.

Жителі міста.

Вони перебували у забутті. Всі вони. В такому блаженному забутті.

Він не ненавидів їх. Не хотів жити, як вони. Він уже давно змирився із власною роллю захисника. Вартового. Його домівкою була стерильна кімната без вікон всередині гори, і він звик до цього настільки, наскільки це взагалі можливо. Та це не означало, що цього чудового ранку, дивлячись униз на те, що було в буквальному сенсі останнім раєм на землі, він не відчув уколу ностальгії. Туги за тим, що колись було.

За тим, чого ніколи більше не буде.

Оглядаючи вулицю, Мастін прикипів очима до чоловіка, що швидко простував тротуаром. На ньому була сорочка кольору хакі, коричневі штани, чорний стетсонівський ковбойський капелюх.

Від латунної зірки, приколотої до лацкана, відбивалися сонячні зайчики.

Чоловік завернув за ріг, і хрест візирної сітки впав йому на спину.

— Доброго ранку, шерифе Берк, — пробурмотів Мастін. — Відчуваєте свербіж між лопатками?

Розділ 2

Усе ще бували моменти, як оце зараз, коли Облудні Сосни здавалися реальним місцем.

Сонячне світло, що лилося в долину.

Ранок, усе ще приємно прохолодний.

Наче коштовні камінці, розсипалися братки в ящиках для квітів під відчиненими вікнами, з яких долинав аромат щойно приготовленого сніданку.

Люди виходили на ранкові прогулянки.

Поливали газони.

Розбирали місцеві газети.

Краплі роси випаровувалися з поверхні чорних поштових скриньок.

Ітану Берку дуже хотілося затриматися в цій миті, вдати, що все саме таке, яким здається. Що він жив із дружиною та сином в ідеальному маленькому місті, де він — шанований усіма шериф. Де в них були друзі. Й затишний будинок. І все, що людині потрібно. Прикидаючись отак, він прийшов до цікавитого розуміння того, як добре спрацьовує ілюзія. Як люди могли дозволити собі піддатися, дозволити собі зникнути у привабливій брехні, що їх оточувала.

#

Дзвіночки теленькнули над дверима, коли Ітан зайшов у кав'ярню «Духмяні зерна». Він підійшов до краю стійки й посміхнувся баристі — гіппі зі світлими дредами та глибокими очима.

— Доброго ранку, Мірандо.

— Доброго, Ітане. Вам як завжди?

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

— Так, будь ласка.

Поки вона пішла готувати еспreso для його капучино, Ітан оглядав крамничку. Усі постійні клієнти були тут, серед них і двоє старожиливі — Філіп і Клей, що схилилися над шахівницею. Ітан наблизився, оцінив гру. Як на око, партія тривала вже давно, в кожного із гравців залишилося по королю, королеві та кілька пішаків.

— Скидається на те, що не за горами патова ситуація, — визначив Ітан.

— Не кваптеся з висновками, — запротестував Філіп. — У мене ще є козир у рукаві.

Його суперник, сивий і кремезний, мов ведмідь, чоловік за шахівницею навпроти, розсміявся собі у сплутану бороду й уточнив:

— Під козирем Філ має на увазі, що міркуватиме над подальшим ходом, аж доки я не помру, — і тоді він гарантовано виграє.

— Ой, замовкни, Клею.

Ітан пройшов повз старий диван до книжкової полиці. Провів пальцем по корінцях. Класика. Фолкнер. Дікенс. Толкін. Гюго. Джойс. Бредбері. Мелвілл. Готорн. По. Остен. Фітцджеральд. Шекспір. На перший погляд, це був просто випадковий набір книжок у м'яких палітурках. Він зняв із полиці тоненький томик. *«І сонце сходить»*. На обкладинці була імпресіоністична сцена, що зображувала кориду. Ітан проковтнув грудку в горлі. Перший роман Гемінгвея на ламких сторінках накладу видавництва був, певно, єдиним вцілілим примірником у світі. Ітан укритися гусячою шкірою — так страшно і трагічно було тримати цю книжку в руках.

— Ітане, все готово!

Він прихопив ще одну книжку для сина і підійшов до стійки по своє капучино.

— Дякую, Мірандо. Я позичу ці книжки, якщо можна.

— Звісно, — усміхнулася вона. — Обережніше з ними, шерифе.

— Намагатимуся.

Ітан торкнувся крисів капелюха і попрямував до дверей.

#

Через десять хвилин він увійшов крізь подвійні скляні двері, вивіска над якими повідомляла:

ОФІС ШЕРИФА ОБЛУДНИХ СОСЕН

У приймальні нікого не було. Нічого дивного.

Його секретарка сиділа за столом, така ж знуджена, як і зазвичай. Вона розкладала пасьянс, переміщаючи карти неквапними механічними рухами.

— Доброго ранку, Беліндо.

— Доброго, шерифе.

Вона й голови не підвела.

— Хтось телефонував?

— Ні, пане Берк.

— А заходив?

— Ні, пане Берк.

— Як пройшов ваш вечір?

Вона підняла очі, захоплена зненацька, стискаючи у правій руці пікового туза.

— Прошу?

Це вперше відтоді, як Ітан став шерифом, він дозволив собі перейти межі малозначущих привітань і прощань та розмов на тему роботи. У минулому житті вона була медсестрою в дитячій поліклініці. Цікаво, чи знала вона, що він про це знає?

— Я просто спитав, як пройшов ваш вечір. Учора.

— А, — вона запустила пальці у свій довгий сивий «хвостик». — Нормально.

— Розважилися?

— Ні. Не зовсім.

Він думав, що вона переадресує це запитання, поцікавиться про його вечір, але сплило п'ять секунд незручної мовчанки, протягом якої вони дивилися одне одному в вічі, а жінка так і не заговорила.

Врешті Ітан постукав кісточками пальців по стільниці.

— Я буду в себе.

#

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Він поклав ноги на масивний стіл і відкинувся на спинку шкіряного крісла; в філіжанці парувала кава. Голова гігантського лося витріщалася на нього зі своєї підставки на дальній стіні. Сидячи між нею і трьома антикварними шафами зі зброєю, Ітан відчував, що має всі атрибути провінційного шерифа.

Його дружина мала десь о цій порі приїхати на роботу. У минулому житті Тереза була помічником юриста. В Облудних Соснах вона була єдиним ріелтором міста, і це означало, що вона проводила дні, сидючи за столом у кабінеті на Мейн-стріт, в який люди заходили нечасто. Її робота, як і лєвова частка закріплених за жителями міста робіт, була переважно вдаванням роботи. Манекен у вітрині вдаваного міста. Тільки чотири чи п'ять разів на рік вона справді асистуватиме комусь при купівлі нового будинку. Зразкових жителів нагороджували можливістю знайти кращий будинок кожних кілька років. Ті з них, які прожили тут найдовше і ніколи не виступали проти правил, жили в найбільших і найпривабливіших «вікторіанцях». А тій парі, в якій партнерці вдалося завагітніти, неодмінно гарантувався новий і більш просторий дім.

Ітану не треба було нічого робити і нікуди йти наступні чотири години.

Він розгорнув книжку з кав'ярні.

Мова прозового твору була лаконічною та блискучою.

Він натрапив на описи Парижа вночі.

Ресторани, бари, музика, дим.

Вогні реального живого міста.

Відчуття широти світу, повного різних непересічних людей.

Свободи освоєння цього світу.

Через сорок сторінок він згорнув книжку. Не міг цього витримати. Гемінгвей не відволікав його. Не переносив подалі від реальності Облудних Сосен. Навпаки, Гемінгвей занурював його обличчям у неї. Сипав сіль на рану, яка ніколи не загоїться.

#

Була за чверть друга, коли Ітан вийшов із офісу.

Прогулявся тихими околицями.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Усі, повз кого він проходив, посміхалися і махали руками, вітаючи його, зі, здавалося б, непідробним ентузіазмом, так, ніби він жив тут роками. Якщо вони насправді боялися його чи ненавиділи, то приховували це майстерно. Та й хіба в них був вибір? Наскільки йому було відомо, він був єдиним жителем Облудних Сосен, який знав правду, і його робота полягала в тому, щоб усе так і лишалося. Щоб підтримувався мир. Облуда. Навіть власній дружині та сину. Два своїх перших тижні на посаді шерифа він майже виключно займався тим, що вивчав досє на кожного жителя, дізнаючись особливості їхнього життя «до». Деталі їхньої інтеграції. Звіти з камер спостереження про їхнє життя «після». Наразі йому були відомі особисті історії половини жителів міста. Він знав їхні секрети та страхи. Знав, кому можна було довірити підтримку цієї хисткої ілюзії. І знав, чия броня дала ледь помітну тріщину.

Він перетворювався на гестапо в особі однієї людини.

Це необхідно — йому дали це зрозуміти.

Та Ітан зневажав це, як і раніше.

#

Ітан дійшов до Мейн-стріт і попрямував на південь, аж поки не скінчилися тротуар і будинки. Дорога вела далі, й він пішов уздовж її вигину в ліс, де росли високі сосни. Дзиччання міського життя поволі вщухло.

Через п'ятдесят футів після знаку, що попереджав про крутий поворот, Ітан зупинився. Озирнувся на Облудні Сосни. На дорозі жодних машин. Усе завмерло. Жодного звуку, тільки якась пташка самотньо цвірінкає на дереві над головою.

Він зійшов із дороги і заглибився в хаші.

У повітрі стояв запах нагрітої сонцем хвої.

Ітан м'яко ступав цією лісовою периною, посмугованою світлом і тінями.

Йшов у доволі швидкому темпі, тож спина під сорочкою спітніла, і по шкірі пробігала прохолода там, де тканина її торкалася.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Гарна була прогулянка. Ані нагляду, ані людей. Один чоловік іде сам собі лісом, ненадовго залишившись наодинці зі своїми думками.

За двісті ярдів від дороги виднілися валуни — череда гранітних блоків між сосен. У тому місці, де ліс піднімався на гору, виступала скеля, наполовину прихована землею.

Ітан наблизився.

На відстані десяти футів поверхня вертикальної скелі видавалась реальною. Навіть кварцові прожилки і яскраві плями моху та лишайників.

А от зблизька ілюзія була вже менш переконливою: скеля утворювала надто правильний квадрат.

Ітан відступив на кілька футів від скелі й почекав.

Незабаром почулося приглушене механічне гудіння зубчастих коліс, що почали обертатися. Цілісінька стіна скелі піднялася, як гігантські гаражні роletи, — широкі й досить високі, щоб пропустити трактор із причепом.

Двері ще піднімалися, коли Ітан пригнувся і пірнув у вогкий підземний холод.

— Вітаю, Ітане.

— Привіт, Маркусе.

Той самий супровід, що й досі, — хлопчина двадцяти з чимось років із волоссям сторчма і гострим підборіддям, що скидався на піхотинця або поліцейського. Був одягнений у жовту куртку, й до Ітана дійшло, що він знову забув узяти свою. Його чекає ще одна зимна подорож.

«Вранглер» без дверцят і даху Маркус залишив заведеним і розвернутим у той бік, звідки він приїхав.

Ітан забрався на переднє пасажирське сидіння.

Вхідні двері, глухо стукнувши, зачинилися за ним.

Маркус зняв машину з ручного гальма, увімкнув передачу і промовив у мікрофон:

— Забрав пана Берка. Ми вже їдемо.

Джип рвонув уперед, набираючи швидкість на єдиній нерозміченій асфальтовій смузі.

Вони розігналися, коли дорога пішла під кутом п'ятнадцять градусів.

На стінах тунелю виступали гірські породи.

Подекуди струмочки води стікали по каменю й павутинок спліталися на дорозі. Час від часу в лобове скло вціляла якась крапля.

Флуоресцентні світильники так швидко проносилися над головою, що зливалися в річку хворобливо-помаранчевого кольору.

Пахло камінням, водою та вихлопними газами.

Через гарчання мотора і завивання вітру розмовляти було неможливо. Ітану це якраз підходило. Він відкинувся на спинку сірого вінілового сидіння і ледве стримувався, щоб не потерти руки, які замерзли від цього безупинного повіву холодного вологого повітря.

Тиск подіяв йому на вуха, приглушивши ревіння моторів.

Він ковтнув.

Шум відновився.

Вони підіймалися все вище.

При швидкості тридцять п'ять миль за годину поїздка займала всього чотири хвилини, але здавалося, що довше. Часом Ітан почувався дезорієнтованим у часі та просторі через холод, шум і вітер.

Таке враження, ніби буквально проштовхуєшся всередину гори.

І нервово передчуття зустрічі з *ним*.

#

Тунель переходив у величезну печеру, в якій помістилося б десять потягів. Мільйон квадратних футів, а може, й більше. Достатньо простору, щоб зробити тут стоянку літаків чи космічних кораблів. Натомість тут зберігалася провізія. Велетенські циліндричні резервуари, заповнені продуктами. Довгі ряди полиць сорок футів заввишки, навантажені пиломатеріалами та припасами. Усе, що необхідно, щоб підтримати існування останнього міста на Землі на багато років уперед.

Маркус проїхав повз двері зі словом «Консервація», написаним за трафаретом на склі. Тьмяне блакитне світло клубочилося

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

перед входом, і в Ітана по хребту пробіг морозець, адже він знав, що було всередині.

Пілчерівські апарати для консервації.

Сотні апаратів.

Кожен житель Облудних Сосен, у тому числі й сам Ітан, був хімічно законсервований у цій кімнаті на тисячу вісімсот років.

Джип різко загальмував поряд із подвійними скляними дверями.

Маркус вимкнув двигун, поки Ітан вибирався з машини.

Потім набрав код на панелі, й двері роз'їхалися.

Вони пройшли повз табличку з написом «1-й поверх» довгим порожнім коридором.

Без вікон.

Гули флуоресцентні лампи.

Підлога була вимощена чорно-білими кахлями. Через кожних десять футів були розташовані двері з маленьким круглим віконцем. Ані ручок, ані замків: вони відчинялися тільки карткою-ключем.

За більшістю віконць стояла темрява.

Та крізь одне з них на Ітана дивився абі: розширені молочного-білі очі, вищирені ікла, гострі, як бритви, один чорний кіготь стукає у скло.

Ці створіння навідували його в кошмарах. Він прокидався, обливаючись потом, знову і знову переживаючи напад, і Тереза гладила його по спині й шепотіла, що він у безпеці, вдома, у ліжку, що все буде добре.

На середині коридору вони зупинилися біля ніяк не підписаних розсувних дверей.

Маркус провів карткою-ключем, і вони відчинилися.

Ітан забрався у маленьку кабінку ліфта.

Його супровідник встромив ключа у хромовану панель, і коли заблимає єдина кнопка, натиснув на неї.

Їхали плавно.

Раз Ітану заклало вуха, але він не зміг би сказати, підіймалися вони з Маркусом чи опускалися.

Йому вже в печінках сиділо, що навіть після двох тижнів на роботі його все ще супроводжували, ніби він — мала дитина або ворог.